

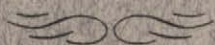
A BUDAPESTI DEÁK-TÉRI
ÁG. HITV. EVANGÉLIKUS TESTVÉREGYHÁZAK

ELEMI FIÚ- ÉS LEÁNYISKOLÁJÁNAK

ÉRTESITŐJE

AZ 1938|39. TANÉVRŐL.

KÖZLI:
GADÁNYI JÁNOS
igazgató.

Fébé-nyomda Budapest, VII., Damjanich-utca 28b.
1939.

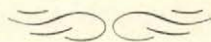
A BUDAPESTI DEÁK-TÉRI
ÁG. HITV. EVANGÉLIKUS TESTVÉREGYHÁZAK

ELEMI FIÚ- ÉS LEÁNYISKOLÁJÁNAK

ÉRTESITŐJE

AZ 1938|39. TANÉVRŐL.

K Ö Z L I :
GADÁNYI JÁNOS
igazgató.

Fébé-nyomda Budapest, VII., Damjanich-utca 28b.
1939.

Adatok iskolánk 1938—39. évi működéséről.

Az 1938—39. tanévben iskolánk történeti lapjairól nem hiányozhatik az ünnepi megemlékezés és annak nyomán fakadó hálaadás, hogy húsz évi megcsonkítás után a haza területe megnövekedett és több mint másfélmillió magyar testvér keserű rabsága és elnyomatása megszűnt.

A nemzetnek minden életmegnyilvánulása kihatással van az iskolai életre, viszont az iskola nevelő és oktató ténykedése rányomja bélyegét a nemzet munkájára és történelmére. Minden nemzet megújódását elsősorban az ifjúságtól nyerte, s így a magyar haza feltámadása elsősorban a magyar ifjúság lelkületétől függ. Ha lesz öntudatos, gerinces magyar ifjúság, lesz független magyar haza. A magyar ifjúság lelkét, egyéniségét elsősorban az iskola nevelő és oktató munkája és szelleme formálja. Öntudatos és gerinces magyarokra pedig különösen a mostani időben van szükség, amikor Isten történelemformáló keze talán újabb ezer esztendőre szabja meg hazánk sorsát és határát. Mindnyájan éreztük az elmúlt iskolai évben, hogy az, amiért mindennap imádkozunk, kell, hogy valóvá váljék. Az igazságot akartuk. Visszaköveteltük, ami a miénk volt. Véreinket s ősrégi magyarlakta területeinket, amelyek sohasem voltak s csak hazug eszközökkel lettek a cseheké.

Szomorú azonban látni, hogy kétféle igazság van e földön: a hatalmasak és erősek igazsága és a gyengék- és erőteleneké. Az erősek igazsága kevesebb szenvedéssel és nyomorúsággal jár, mint a gyengéké. Mi a tanulság ebből? Látjuk világosan, egyre van szüksége a hazának: új és erős magyarságra! Ez az új embertípus az iskolából indul el. A magyar tanító, tanár és professzor lelke formálja azt ki. Itt a tizenkettedik óra, hogy a magyar leszámoljon régi pusztító bűneivel. Új meglátással gátat kell vetnünk a széthúzásnak, osztályérdek-szolgálatnak és gyűlölködésnek. Erőnk nem a kiváltságokban, hanem az ősi néplelekben rejtőzik. E nagy tömegek felemelése, nevelése, gondozása és megszervezése teszi majd lehetővé, hogy tudatosan követelhessük — mások segítségével nélkül is — a magyar igazságot.

A magyar iskola, magyar tanító nem politizál, s nem keveri az ifjúság lelkét a napi politika szennye közé. Tudatosan hirdeti, hogy a Kárpátok által övezett föld minden magyar hazája. Egy a célunk, egy szent akarat hevíti lelkünket: dolgozni azon, hogy összetartó, öntudatos magyarság éljen e honfivérrel áztatott földön, olyan magyarság, amely a maga erejével, felkészültségével érvényt tud szerezni történelmi igazságának.

Örömteli napokat éltünk át az 1938—39. tanévben. Hazatért a Felvidék és a Kárpátalja. Tárt karokkal fogadtunk minden felszabadult magyart, de különös büszkeséggel és meghatottsággal öleltük keblünkre felvidéki tanítótestvéreinket, kik szorongattatások és megfélemlítés közepette tántoríthatatlanul kitartottak őrhelyükön és húsz év keservein, elnyomásain keresztül átmentették a magyar hűség izzó parazsát a jelen számára energia forrásul a fölnttekben és magot vetettek az ifjúság fogékony szívébe, melyből a magyar jövő boldogság-fája virulhat ki.

És ki fog virulni, ha mindnyájan akarjuk. Ha el tudjuk nyomni magunkban az önzést, egyéni hiúságot, ha minden becsületes magyarban testvért fogunk látni, ha a Hazáért bátran kiállunk, annak gyermekeiért életerőnket tudjuk feláldozni és ha öntudatos magyar fejünket Isten előtt mindenkor alázattal tudjuk meghajtani.

Erre segítjen bennünket a munka Elrendelője és Megáldója ezekben és az elkövetkezendő történelmi időkben.

Visszapillantva az 1938—39. tanévre, még mielőtt mindazt felsorolnám — habár csak rövidre vont emlékeztetésképen — ami iskolánk kitűzött célját, benső lényegét teszi, megemlékezem arról a nagyszabású és ritkaságú jubileumról, melyet a Bányai Ev. Egyházkerület rendezett szeretett püspökének, *D. D. Raffay Sándornak*, abból az alkalomból, hogy 20 év óta áll a kerület élén.

Isten kiválasztott embere a mi püspökünk, aki által Isten meg akarja áldani a magyar hazát s ebben az egész magyar nemzetet. A templomépítő püspök egyúttal az iskolák istápolója és gondozója. A tisztelet, szeretet és hála impozáns megnyilvánulásához az iskola és annak tanítótestülete buzgó fohásza csatlakozott: »A jó Isten gazdag áldása legyen Önagyméltósága további életén és munkáján, hogy sikerre vihesse azokat a szép terveket, amelyek nyomán továbbra is áldás fakad egyházunkra és édes hazánkra«.

Öröm tölti el a tanítótestület lelkét, amikor azok a férfiak, akik az iskola fenntartásán és felvirágoztatásán munkálkodnak,

kitüntetésben részesülnek. *Kemény Lajos* esperes és *Becht Albert* közgondnok, h. közfelügyelő kormányfőtanácsossá való legmagasabb kinevezése különös hálával tölti el a budapesti evang. iskolák tantestületeit, mivel általa iskoláinknak hűséges és fáradhatatlan jóakaróit érte a méltó elismerés. Adja a Mindenható, hogy még sokáig sikerrel fáradozhassanak az egyház iskoláinak fejlesztésén!

A munka kezdete és vége, a tanulók létszáma.

Az elmúlt évi beíratásokat jún. 17. és 20., szeptember 1. és 2-án tartottuk meg. 10-én évnyitó istentisztelet volt. A tanévet június 15-én istentisztelettel és összefoglaló tanításokkal fejeztük be. Az istentiszteleten és az összefoglalótanításon a szülők és az előjárók is résztvettek.

A tanítás az egész iskolai év alatt zavartalanul folyt, úgy, hogy iskolánk élete e tekintetben is a békességes idők állapotára emlékeztetett.

A beírt tanulók létszáma 208 volt, ebből 120 a fiú, 88 a leány.

Iskolánk tanulóinak megoszlását osztályok, nem és vallás szerint az alábbi táblázat mutatja. (L. 6. oldalt!)

Az egyházi és állami hatóságok által jóváhagyott tanítási anyagot részletesen kidolgozott tanmenetek alapján minden tantárgyból és minden osztályban elvégeztük.

Tanítótестület, osztályok. Elemi iskolánkban négy fiú- és négy leányosztály van. A tanítást és nevelést nyolc tanerő látja el. (4 tanító és 4 tanítónő.) A fiúoldalon a felvezető-, a leányoldalon pedig a váltakozórendszer honosult meg. Tanulónak a főváros bármely helyén lakó gyermeket vehetünk fel, nem vonatkozik az intézetre a községi elemi iskolákra kötelező ú. n. »kerületi beosztás«.

A tanítótестületben ezidén változás nem történt. Irodai segéderő- és alkalmi helyettesként egyházi hatóságunk ismét br. Pászthory Olga tanítónőt alkalmazta. Br. Pászthory Olga életkörülményei azonban úgy alakultak, hogy a második félévben megvált munkahelyétől. Rövid munkásságával bebizo-

B E I R A T K O Z O T T															
Osztály	rendes tanuló			magán tanuló			együtt			kimaradt			Évvégén jelen volt		
	fiú	leány	össze- sen	fiú	leány	össze- sen	fiú	leány	össze- sen	fiú	leány	össze- sen	fiú	leány	össze- sen
I.	25	18	43	—	—	—	25	18	43	1	—	1	24	18	32
II.	27	17	43	2	—	2	28	17	45	2	—	2	26	17	43
III.	28	29	57	—	2	2	28	31	59	—	1	1	28	30	58
IV.	38	22	60	1	—	1	39	22	61	1	—	1	38	22	60
Összesen	117	86	203	3	2	5	120	88	208	4	1	5	116	87	203

V A L L Á S S Z E R I N T																		
Osztály	evang.			ref.			unit.			róm. kath.			izr.			Összesen		
	fiú	leány	össze- sen	fiú	leány	össze- sen	fiú	leány	össze- sen	fiú	leány	össze- sen	fiú	leány	össze- sen	fiú	leány	össze- sen
I.	12	9	21	3	4	7	—	—	—	5	2	7	5	3	8	25	18	43
II.	11	7	18	2	5	7	1	—	1	6	1	7	8	4	12	28	17	45
III.	14	16	30	2	4	6	—	1	1	4	3	7	8	7	15	28	31	59
IV.	23	13	36	3	3	6	—	—	—	5	1	6	8	5	13	39	22	61
Összesen	60	45	105	10	16	26	1	1	2	20	7	27	29	19	48	120	88	208

nyitotta, hogy szereti a gyermekeket. Kedves, közvetlen modorával nemcsak munkatársainak, hanem felettes hatóságának és a szülőknek a bizalmát is megszerezte magának. Távozása által részben munkakört cserélt. Kívánjuk, hogy abban a kisebb családban is lelje meg azt az örömet, szeretetet, amelyben része volt iskolánk falai között.

Helyébe az iskola-fenntartótestület Szvorényi Erzsébet tanítónőt alkalmazta a hátralevő félévre.

Nevelés és oktatás. Nevelői és oktatói tevékenységünkben az evangélikus iskola elhivatottsága és célkitűzése vezetett. Célkitűzéseinket ebben a tanévben már alátámasztotta az új Evang. Népiskolai Tanterv és Utasítás.

A nevelésnek az oktatással egybeforrva kell haladnia. Az ember művelését kell itt előkészítenünk s ebben az erkölcsi és vallási nevelésnek jut a főszerep. Csak akkor lesz sikeres az oktatói munka, ha a neveléssel párhuzamosan halad, mert a tanulás is az akarat energiáján fordul meg. A nevelő és oktató feladat el nem különíthető egymástól.

Az evangélikus iskola mindenkor haladó szellemű volt. Célkitűzésének keretében a korszerű nevelés-oktatást alátámasztotta a vallás-erkölcsi nevelés. Mindenkor nevelt és oktatott. Ez volt hivatása a múltban és a jelenben sem lehet más, mint az embert a tökéletesség felé vezetni, hogy így megtalálja helyét a világban, teljesítve a maga hivatását.

Iskolánk — multunkhoz méltóan — vallás-erkölcsi alapon nevelte tanítványait, alázatos lélekkel igazodva a jézusi tanításhoz: »Én vagyok az út, az igazság, az élet. Én vagyok a világ világossága, aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem az élet világossága lesz nála.« Ehhez igazodott a mi tanítói életünk, ennek az eszmének a szolgálatába állottak az összes tanítási egységek, elsősorban a vallási órák, amikor a hittan beható tanítására, az egyházi ének gyakorlására fektettük a főszólyt. Ennek szellemében folytak le minden hónapban megtartott gyermekistentiszteleteink, amikor *Magócs Károly* központi ker. lelkész átgondolt és a gyermekilelékekhez simuló igehirdetésével nevelte gyermekeinket és hozta közelebb az erkölcsi jóhoz, Jézushoz.

A vallásunk iránti szeretet és tántoríthatatlan hűség a másfelekezetű növendékeink hitbeli meggyőződésének tiszteltbentartására késztet. Gondoskodásunk öröklük éppen oly lelkiismeretes volt. Vallás szerinti megkülönböztetés iskolánkban nincs. A másvallásúak az illető hitoktató utasítása szerint tesznek eleget hitbeli kötelességüknek.

Vallási nevelés elmélyítését szolgálták vallásos. irányú ünnepeink.

Október 31-én, a reformációi emlékünnepélyt tartottuk. Alkalmi szavakat, énekek és *Herendi Károly* tanító a nap-jelentőségét kidomborító beszéde telítették meg felemelő ünnepi érzelmekkel kicsinyeknek és nagyoknak szívét. Az ünnepély után 10.14 pengő gyűjtöttünk a Gyámintézet javára.

December 22-én karácsonyfa-ünnepet tartottunk az évtizedes szokásoknak megfelelően, ilyen sorrendben: *Bevezető közének*: Boldog örömnep... *Imát mond*: *Magócs Károly*, ker. központi lelkész. *Gadányi János igazgató* üdvözlő szavai. *Karácsonyi köszöntő*. Irta: *Móra László*. Mondják: *Kuthy István*, *Szépfolusi István*, *Márkus János* és *Szabó Attila I. oszt. tanulók*. *Boris néni karácsonyfái*. Irta: *Túrmezei Erzsébet*. Szereplők: *Dúró Margit IV.*, *Farkass Gabriella III.*, *Gölnicz-bányai Elischer Ernő III.*, *Gáncs Magda IV.*, *Eckhardt Irén I.*, *Barta Pál II.*, *Arthoffer Siegfried I.*, *Bródy Ferenc II.*, *Krassó Miklós II.*, *Cleve Rudolf II.*, *Büki Fejér Árpád III.* és *Mudrony Ferenc IV. oszt. tanulók*. *Hasler H.: Hallga*, karének. *Ének a XVI. sz.-ból. Zengjete*, karének. *Karácsonyi posta*. Irta: *Kalma Pál*. Szereplők: *Bethleni Boytha György III.*, *Himódi Ferenc IV.*, *Szemere Ágnes IV.*, *Keresztkúti Johanna IV.*, *Böhm Margit III.*, *Leányfalvi Lingel Irma III.*, *Horváth Éva III.*, *Nagy Gizella II.*, *Kurucz Károly III.*, *Herman Erzsébet II.*, *Volner Valéria II.*, *Márkus Mária II.*, *Havas Marion III.*, *Fábry György II.* és *Bernáth Péter II. oszt. tanulók*. *Élő karácsonyfa*. Bemondók: *Maróti Maróth Frigyes IV.*, *Raffay Sándor IV. oszt. tanulók*. A karácsonyi ígét hirdetik: *Klauss Emma II.*, *Mudrony Ágnes II.*, *Jáky Zsuzsanna III.*, *Szepes Margit IV.*, *Litkin Olga IV.*, *Jakubecz Mária IV.*, *Zádor Livia IV.*, *Glaser Gizella III.*, *Kiss Éva III.*, *Pótincza Teréz III.*, *Szalay Gizella III.*, *Gégner Helga II.*, *Horváth Mária II.*, és *Horváth Zsuzsanna II. oszt. tanulók*. *Befejező közének*: *Krisztus Urunknak áldott születésén*.

Kedves és meghitt ünnepség volt. A nap jelentőségét méltóan kidomborította a gondosan összeállított és jól be-tanított műsor.

Az ünnepély után felruháztuk szegénysorsú növendé-keinket a szülők által küldött adományokkal. A szülők jó-szívúsége lehetővé tette, hogy minden rászorultnak adhassunk ruhát, sőt hét télikabátot eljuttattunk a komádi tanyai iskola szegény növendékeihez. A TÉBE ruhája és cipője, Stühmer Frigyes cukorgyár, valamint Gutmann Imre 10 pengős ado-mánya hozzájárultak a szeretet ünnepének kidomborításához. Gyermkeink perselygyűjtése és műsor-előadása 122.39 pengő-t eredményezett.

A vallásos nevelés mellett kiváló gondossággal törekedett a tan-testület a nemzeti és hazafias nevelés biztosítására.

E cél elérésére szolgáltak összes tanítási egységeink. Az 1938—39. tanévben a nemzet szebb és jobb jövő hajnalpír-kadása különösen sok alkalmat adott a zsege gyermeki lélekben csirázó otthon-, szülőföld- és hazaszeretet érzésének fejlesztésére. November 5-én megemlékeztünk a Felvidék visszacsatolásáról, 11-én pedig egy szívvel és lélekkel hallgattuk az éther hullámain keresztül a dicsőséges bevonulást Kassára. Március 15-én a Kárpátjának dicsőséges megszállása dobogtatta meg a gyermeki lelket és megérezte a magyar igazságnak diadalrajutását, elmélyítette a hitet és bizalmat a szebb és jobb jövő iránt.

A vallásos és hazafias nevelés szolgálatában állanak még többé-kevésbé a különféle ünnepek p. o. Október 6-ika, Március 15-ike, Várdombi Simonyi-ünnepség, Anyák napja, Madarak és fák napja, stb.

Október 6-án, gyászistentisztelet keretében megemlékeztünk az aradi vértanúkról. A leányosztályok növendékei az osztálytanítónők vezetése mellett elmentek a Batthyány-örökmécseshez s ott kedves kis ünnepség keretében lerótták a vértanúk emléke iránt adójukat. Az iskola nevében koszorút helyeztek el.

Március 15-én, a magyar szabadság emlékünnepét tartottuk meg. Az ünnepség programja a maga egyszerűségében és kivitelében lelkesedést keltett és hazaszeretetet fakasztott.

Műsor: *Közének*: Himnusz. *Köszöntlek Március*. Szavalja az I. és II. leányosztály. *Ünnepi beszéd*. Mondják a IV. fiúosztály növendékei. *Dr. Bajtay M.*: Vad vihar tépte szét... és *Vincze Zs.*: Magyar Visszhang. Énekli az énekkar. *Vándorúton*. Előadja az I. és II. fiúosztály szavalókórusa. *Pongrác magyar marad*. Előadja a III. leány- és fiúosztály. *Zongorajáték*. *Hálaének*. Előadja a IV. leány- és fiúosztály. *Közének*: Hiszek egy Istenben.

Április 22-én, testvéregyházunk három iskolája áldozott ünnepély keretében a Fasori gimn. dísztermében *Torkos László* tanár és költő emlékének. Iskoláink e hálaünnepén különösen erkölcsi értéket ad egyházi és iskolai előjáróink, szülők és iskolabarátok nagy számban való jelenléte és élénk érdeklődése.

Május 19-én volt az Anyák ünnepe. Műsora: 1. *Közének*: Gyermekednek szája... 2. *Gadányi János igazgató* üdvözlő szavai. 3. *I. leányosztály szavalata*. 4. »Mese«: jelenet. Előadják a II., III. és IV. leányosztály növendékei. 5. *I. fiúosztály szavalata*. 6. *II. fiúosztály szavalata*. 7. »A hála«: jelenet. Előadják a III. és IV. fiúosztály növendékei. 8. *Közének*: Himnusz.

Minden műsorszám a szeretetnek egy-egy virága volt, melyet a gyermekek a szülőknek nyújtottak.

A vallásos és hazafias nevelés mellett az elemi iskola főfeladata az értelem nevelése. Ennek célja: a gyermek ismereteinek növelése, értelmének fejlesztése, másszóval: alaprakás a későbbi tanulmányokhoz, illetve előkészítés a gyakorlati életre. Arra törekedtünk, hogy ne csak szélesítsük, hanem mélyítsük is a tanulók tudását. Iskolánk növendékei a négy osztály elvégzése után majdnem kivétel nélkül a gimnáziumba lépnek át. Tehát a tudásnak oly mértékével kell felruháznunk őket, hogy ott kellő szorgalommal könnyen boldogulhassanak.

A tantervben megkövetelt tantárgyak mellett a német nyelvet rendszeresen tanítjuk a II. osztálytól kezdve. Ez is olyan tényező, mely elemi iskolánk tanulóinak nemcsak a középiskolában, hanem az életben is előnyükre válik.

Az ismeretek bővítését és elmélyítését szolgálják a tanulmányi kirándulások. Ma egy iskola sem lehet el az élet szemlélete nélkül. A tanításnak szükséges függeléke a szemléltetés és anyaggyűjtés, amelyeknek részletes megbeszélésére az egyes tanítások keretében alkalomszerűen sor kerül.

A tantestület tagjainak továbbképzése. Az oktatói- és nevelői munka a testület szellemi adottságától és egyéni rátermettségétől függ. A testületnek minden tagja önképzéssel, magabírálattal gyarapította készségét, gazdagította intuitív szuggeráló erejét a gyermek tanításában, nevelésében, megismerni igyekezett a gyermekeket a megfigyelésekből, a környezettanulmányokból otthon és az iskolában.

A testületnek e célból rendelkezésre állanak a belföldi és külföldi szaklapok, az iskolának több, mint ezer kötetből álló és minden évben értékes művekkel bővülő tanítói könyvtára. A továbbképzés szolgálatában állottak a Pedagógiai Szemináriumban tartott továbbképző- és zsinórirástanfolyamok. A továbbképző tanfolyamon a tanfelügyelőség meghívása folytán résztvett: *Dex Ferenc* tanító és *Lányi Mária* tanítónő, a zsinórirás tanfolyamán pedig: *Gadányi János* igazgató és *Herendi Károly* tanító.

A *Simonyi*-alap jövedelméből 300 pengőt juttatott a fenntartéhatóság külföldi tanulmányútra. Ezt az összeget a tanítótestület *Gadányi János* igazgatónak ítélte oda. *Gadányi János* Németországban tanulmányozta az oktatás és nevelés mód-szerait, az iskolák munkateljesítményét és a német nép életviszonyait a harmadik birodalomban. Tanulmányútjáról érdekes és értékes felolvasást tartott az egyházmegyei tanítógyűlésen. Az idei évben 500 pengő áll rendelkezésre s így ismét alkalom nyílik arra, hogy a testületnek más tagja szerezhessen külföldi tapasztalatokat.

A továbbképzést előmozdították a minden hónapban megtartott tantestületi értekezletek és tanítógyűlések.

Az egyházmegyei tanítógyűlésen *Gadányi János* igazgató felolvasásán kívül *Németh Margit* tanítónő jókedvvel és szemléltetésben gazdag és precíz tanítása gazdagította a tanítók lelkét.

Egyházkerületi tanítógyűlésünk Mezőberényben folyt le. Komoly időkhöz mért, komoly tanácskozás volt. S ezt első-sorban *Dex Ferenc* kartársunk javára írjuk. Dacára annak, hogy váratlanul szakadt rá a gyűlés előkészítésének és vezetésének felelősségteljes nagy munkája, kifogástalanul oldotta meg feladatát. Gondolatokban gazdag elnöki megnyitója, tapintatos és körültekintő figyelmessége, higgadt és tárgyilagos vezetése emelte a gyűlés méltóságát s öregbítette a tanítóság tekintélyét. Méltó egyéniséget ért a bányakerületi tanítóság bizalma, amidőn egyhangú lelkesedéssel egyesületének elnökévé választotta.

A jelenlevő tanítóság tudását gazdagította és lelkét nemesítette *Dr. Bánkúti Dezső* leánygimn. igazgatónak és *Herendi Károly* tanítónak magasan szárnyaló előadásai.

Az önképzést, az oktatást és nevelést gyakorlatilag alátámasztották és nem kis mértékben fejlesztették a kir. tanfelügyelőség által életre hívott kölcsönös iskolalátogatások. Így tanítótestületünk május 1-én a Soroksári-úti községi elemi iskolát és viszont május 4-én a meglátogatott iskola tanítótestülete a mi iskolánk munkáját szemlélte. A kölcsönös iskolalátogatások a barátságnak és kartársi szeretetnek jellegje alatt történtek. A tapasztaltak és látottak a gyakorlati értéken felül záloga lesz az egységesebb tanítói szellemnek és nemzetnevelésnek.

Szülők és tanítók együttműködése. A szülők érdeklődése az iskola munkája iránt igen nagy. A testület igyekszik ezt az érdeklődést fokozni és nevelő-oktató munkájában hasznosítani. Tanítás után a szülők szívesen látott érdeklődők az osztályokban. Minden tanulót, lehetőleg otthonában, felkeresünk. Szülői értekezletek is a harmonikus összműködés jegyében folytak le. Iskolai ünnepélyeinknek is ez adja igazi értékét.

Taneszközök, szemléltető tárgyak és könyvtárak. Az iskola szemléltető munkáját jól szolgálták azok az eszközök, demonstráló tárgyak, melyeket egy-egy szemléltetésre a tanítók vagy tanulók készítettek a számtan, az olvasás-írás, a nyelvtani magyarázatok intenzívebb begyakorlására, bőven csináltak a különböző tantárgyak tanításához képeket, illusztrációkat, árjegyzéket, melyek a tanítást mind bensőségesebbé, hatásukban felmérhetetlenné tették.

Felettes hatóságunk áldozatkészsége folytán szertárunk felszerelésekben gazdagodott. *Németh Margit* és *Fuszek Magda* tanítónők a szertár elrendezésében dícséretes munkát végeztek.

Ifjúsági könyvtárunknak, mely különös szeretetnek örvend növevényeink között, 1004 kötete van. Tanítói könyvtárunk állománya meghaladja az 1388 kötetet. Mindkét könyvtárt *Raffay Sándor* tanító gondozza nagy szeretettel és hozzáértéssel.

A tanítóttestület beosztása és működése. *Gadányi János* igazgató-tanító tanította az I. fiúosztályt, a budapesti ev. egyhm. tanítókör alelnöke, a Lutheránia Vegyeskar ügyv. alelnöke, a végelbánás alá vonó hármass bizottságnak, az egyhm. törvényszéknek, a pesti ev. testvéregyházak képviselőtestületének, iskolai és gazdasági bizottságnak, a magyar egyházközösség egyháztanácsának tagja, az egyházmegyei tanfelügyelő mellé beosztott iskolalátogató. Működik az iskolánál 14 éve.

Dex Ferenc r. tanító tanította a II. fiúosztályt, a bányai egyházkerület tanítóegyesületének elnöke, az országos evang. tanítóegyesületnek alelnöke, a végelbánás alá vonó állami ötos bizottságnak tagja, a tanítóttestület jegyzője. Működik az iskolánál 14 éve.

Raffay Sándor r. tanító tanította a III. fiúosztályt, az énekkar vezetője, a könyvtár őre, az egyhm. tanítói körnek jegyzője. Működik az iskolánál 7 éve.

Herendi Károly r. tanító tanította a IV. fiúosztályt, a Lutheránia Vegyeskarnak a pénztárosa. Működik az iskolánál 3 év óta.

Lányi Mária r. tanítónő tanította az I. leányosztályt. Működik az iskolánál 20 éve.

Fuszek Magda s. tanítónő tanította a II. leányosztályt, a szertár őre. Működik az iskolánál 3 év óta.

őzv. Windt Józsefné r. tanítónő tanította a III. leányosztályt, a testület megbízottja az iskolabizottságban és a képviselőtestületben, a Tabitha Nőegylet pénztárosa. Működik az iskolánál 23 éve.

Németh Margit r. tanítónő tanította a IV. leányosztályt, a szertár őre és kezelője. Működik az iskolánál 7 éve.

Szvorényi Erzsébet h. tanítónő végzi az alkalmi helyettesítéseket és az adminisztratív munkát.

Vallástanítók: *Dr. Földes Károly* ref., *Rothnagel Sándor* róm. kath. és *Herceg Ármin* izr.

Iskolalátogatás. A lefolyt tanévben *Dr. Renk Ernő* iskola-felügyelő több ízben meglátogatta osztályainkat, meghallgatva az ott folyó tanítást.

Február 21. és 23-án az egyházmegyei tanfelügyelő, *Mohr Henrik* alesperes végzett iskolalátogatást.

Február 21., 23. és 24. napjain *Ölveczky Pál* körzeti iskola-felügyelő ellenőrizte az egyes osztálytanítók és az egész iskola oktató és nevelő munkáját. Március 8-iki iskolafelügyelői értekezleten elismerőleg és dicsérettel nyilatkozott az iskolában folyó munkáról.

Az igazgató a tanév folyamán szintén meglátogatta az osztályokat és meggyőződött arról, hogy az egyes osztályokban komoly munka folyik és a tanítás a tanterv alapján történik.

A tanulók és a tanítói kar egészségi állapota. Iskolamulasztások. A tanulók egészségi állapota a lefolyt tanév alatt fölötte kedvező volt. Járványos betegség nem fordult elő. Mulasztások csak a könnyebb megbetegedések folytán fordultak elő. Az iskolaorvosi intézmény, az épület tisztántartása és a tanítótestület lelkiismeretes gondoskodása előmozdítja a jó egészségi állapotot.

A mulasztási órák száma, dacára a jó egészségi állapotnak, eléggé magas volt. Ez onnan van, hogy a szülők elővigyázatosságból és nagyobb bajok elkerülése céljából otthon tartják gyermekeiket kisebb hűlés esetén is.

A tantestületnek tagjai sem igen mulasztottak betegség címén. Kisebb megbetegedés közöttük is előfordult, ami azonban nem vont maga után nagyobb mulasztást. Kárpátaljának megszállása azonban *Herendi Károly* tanítót hosszabb időre elvonta munkahelyétől. A katonai kötelezettség őt is dicső honvédségünk sorai közé szólította. Helyettesítését Szvorényi Erzsébet tanítónő és az igazgató látta el. Négy heti távollét után igaz örömmel köszöntötték tanítványai és kartársai.

Jótekonyság és gyűjtések. E tanévben is minden alkalmat megragadtunk, hogy a gyermeki lelket az áldozatkészségre és a nyomorenyhítésre neveljük.

Adakozások és gyűjtések történtek: Az ifjúsági templom javára 9.02 P, Karácsonyi szeretetadományokra 102.43 P, Horthy Miklós Repülő-alapra 21.56 P, Honvédeinknek melegruha akcióra 25 P, Felvidéki Magyar Házakra 50.24 P, Nyomorék Gyermekek Otthona javára 131. 86 P, Hősök sírjára egy szál virágot 9.45 P.

Az országos gyermeknapon az összes növendékek megjelentek az úrnánál és leadták filléreiket.

A jótekonyság gyakorlásában a testület tagjai jó példával jártak elől. Egyházi és más jóléti intézményeknek leadták a maguk filléreit. A Horthy Miklós Repülő-alapra a testület

havi fizetésének 1 %-át adományozta. Minden osztályban a szegényebbek között ingyen tejet és tanszereket osztott szét. Az iskolafenntartó-hatóság 65 tanulónak iskolafenntartó járulékait részben vagy teljesen elengedte, 100 pengőnyi összeget juttatott a szegény tanulók könyv- és írószereinek beszerzésére. A »Magyar a magyarért« mozgalom részére az iskola 235 darab tankönyvet adott a kölcsönkönyvtárból.

A Pesti Hazai Takarékpénztár Egyesület ez évben is 25.— pengőt juttatott a szegények felsegélyezésére. A TÉBE karácsonykor nyolc gyermeknek ruhát és cipőt adományozott, Stühmer Frigyes r. t. cukorgyár karácsonyi cukorkákat adott a szegények számára. Göncöl Pálné 60 P-t, May László 20 P-t adományoztak jótékony célra. A IV. leányosztály növendékei karácsonykor külön 20 pengőt gyűjtöttek két szegény tanuló társuk számára.

Jutalmak és adományok. *Kalma Pál* ezerpengős alapítványának kamatait — 30 pengőt — a folyó tanévben a tanítótestület Maróth Frigyes és Keresztkúti Johanna IV. osztályos tanulóknak juttatta.

A *Szigethy-Brósz* alapítvány 20 pengős adományából jutalomkönyveket kaptak a IV. fiú- és leányosztály kitűnő előmenetelű növendékei.

Az *Evang. Német Nőegylet — Frauenbund* — 10 pengős adományával jutalmaztuk Miklósi Erzsébet III. oszt. tanulót.

Dr. Renk Ernő iskolafelügyelő könyvadományát Zsigmond Endre IV. oszt., Grünbaum Ferenc és Eck Imre II. oszt. tanulók kapták.

Midőn a kimutatott összes adományokért hálás köszönetet mondunk, egyuttal kérjük iskolánk és szegény tanulóink barátait, jószívű megsegítőit, hogy ezentúl is segítsék az iskolát szociális missziójának teljesítésében, hogy az éhezőknek kenyeret, a didergőknek ruhát ajándékozhasson.

Takarékpersely. A VKM rendelkezése szerint október 31-én takarékosági napot kell tartani. A Községi Takarékpénztár felhívására az idén is folytattuk a takarékpersely kiosztását és az abba való gyűjtésre buzdítottuk tanítványainkat. A perselytulajdonosok a tanévben összesen 986.60 pengőt gyűjtöttek. Hisszük, hogy ez irányú tevékenységünk nemcsak gyakorlati értéket ad a takarékosági napnak, hanem továbbra is gazdag gyümölcsöket eredményez.

Ismét egy tanévvel gazdagodott iskolánk története. Az Isten nagy kegyelme megengedte, hogy több mint félszázados multjához egy szerény babérlevelet a mostani növendékek és tanítók hozzáfűzhettek. Köszönetet mondok ezért az iskolafenntartó hatóságnak és mindazoknak, akik iskolánk és annak munkássága iránt érdeklődtek és a tanítói kart nehéz munkájában úgy anyagi, mint erkölcsi támogatásban részesítették.

ALAPÍTVÁNYOK.

Kalma Pál 1000 pengős ösztöndíj-alap. Ennek az évi kamata minden évben az évvégi vizsgálat alkalmával két egyenlő részben egy IV. oszt. fiú és IV. oszt. leány között osztassék ki, akik a tanítótestület javaslata szerint arra érdemes, példás magaviseletű és kiváló előmenetelű tanulók.

Szigethy—Brósz alapítvány. Az alapítvány célja, hogy jövedelméből a Deák-téri evang. testvéregyházak három iskolájába (fiúgimnázium, leánygimnázium, elemi iskola) járó megfelelő előmenetelű és magaviseletű olyan evangélikus tanulók részesüljenek a testület által az alapítványi hatóság jóváhagyása mellett megállapítandó egyenlő összegű ösztöndíjban, akiknek szülője a három iskola valamelyikének szolgálatban levő rendes tanára, tanárnője, tanítója, tanítónője, ideértve a tényleges rendes énektanárokat is. Néhai Vidovszky Kálmán kiváló érdemeinek elismerésül az ő árvája, Tamás, amennyiben fenti iskolák valamelyikének megfelelő előmenetelű és magaviseletű tanulója, az ösztöndíjban szintén részesítendő.

Az alapítvány vagyona a Budapest Szföv. dunajobbparti részének 237/14. számú telekkönyvi albetétben A+1 sorszám, 7207/1/159—14. hrszám alatt felvett, Budapesten az I. ker. Krisztina-körút 159. szám alatt fekvő háznak részét képező s ezen alapítvány nevére írandó társház tulajdoni illetőség 8700 ar. P., azaz Nyolcezerhét száz aranypengő értékben.

AZ ISKOLA FENNTARTÓ HATÓSÁGA.

Fenntartja a pesti evangélikus magyar és német egyház (Deák-téri ág. hitv. evangélikus testvéregyházak). Az iskola ügyeit a képviselőtestület és ennek keretén belül az iskolai és gazdasági bizottság intézi. A képviselőtestület egyházi elnöke *Broschko G. Adolf*, a német egyház lelkésze, h. világi elnöke *Becht Albert* ny. takarékpénztári igazgató, közfelügyelő. Az iskolabizottság elnöke *Dr. Hittrich Ödön* ny. főigazgató, iskolai I. felügyelő, helyettese *Dr. Renk Ernő* fogorvos, iskolai másodfelügyelő. A gazdasági bizottság élén *Becht Albert* ny. takarékpénztári igazgató, közgondnok áll, iskolánk gondnoka *vitéz Dr. Kotta Ervin* orvos.

Egyházmegyei tanfelügyelő: *Mohr Henrik* alesperes. Az állami felügyelet gyakorlásával *Ölveczky Pál* körzeti iskola-felügyelő bízott meg.

A jövő évre vonatkozó értesítés.

Az 1939—40. tanév szeptember 4-én kezdődik.

Beíratások lesznek június 16-án és 17-én, pótbéíratások szeptember 1-én és 2-án 8—12-ig.

A tanév-megnyitó istentisztelet szeptember 4-én délelőtt 9 órakor kezdődik.

Az I. osztályba felvétetnek mindazok a tanulók, akik vagy már betöltötték a 6. életévet, vagy az 1938. év szeptember 15-ig betöltik. A kort keresztlevéllel, illetve születési anyakönyvi kivonattal igazolni kell. Szükséges a beíratásnál a difteria- és himlőoltást is igazolni.

Más iskolába járt tanulót vagy magántanulót a következő osztályba csak hiteles iskolai bizonyítvánnyal veszünk fel és szükséges, hogy a németben (írás és olvasás) kellő jártassággal bírjon. A német nyelvet a II. osztálytól rendszeresen tanítjuk.

Iskolánkba bármely kerületből, valláskülönbség nélkül veszünk fel tanulókat, felekezeti iskola lévén, nem vonatkozik reá az ú. n. »kerületi beosztás«.

A tanítás félnapos rendszer mellett történik, kezdete 8 óra 20 perckor.

Tanulók névsora.

I. fiúosztály.

Arthoffer Siegfried	May Tamás
Barcs Pál	15. Márkus János
Bondi Róbert Béla	Pfahler István
Braun Gábor	Popper Gábor
5. Büky Vilmos Béla	Privorszky János
Engel Leó János	Róth György
Frenkl Tibor	20. Szabó Attila
Kovács Róbert Pál	Szabó Kálmán
Königstein Egon Iván	Szépfalusi István
10. Krassó György km.	Sztavinovszky Győző
Kuthy István	Trizna János
Lality György	25. Villányi György
Litványi László	

km. = kimaradt

mt. = magántanuló

II. fiúosztály.

Barta Pál	15. Kaszás Ferenc
Bernáth Péter	br. Kohner Jenő mt.
Bródy Ferenc	Krassó Miklós
Buday Dénes	Loschitz Iván
5. Cleve Rudolf	Miklósi János
Dusóczky Károly	20. Nagel Iván mt.
Eck Imre	Patakfalvi János
Erdész Ferenc km.	Sarlós Róbert
Fábry György	Steiner András km.
10. Fejes Antal	Szabó Dezső
Földes Iván	25. Szalay Dénes
Grünbaum Ferenc	Székely Iván Tamás
Haas Imre	Szimeiszter László
Hankovszky Péter	Wachsmann Róbert

III. fiúosztály.

Barna Tamás	15. Dörmann András
Berkes István	Lilith Ferenc
Bethleni Bojtha György	Oroszi Marton György
Czartoryski Iván	März Henrik Jenő
5. Dénes János	Michnya Sándor
Gölnicbányai Elischer Ernő	20. Nyári Miklós
Falussy György	Pintér Károly
Büki Fejér Árpád	Rácz Tibor Zoltán
Hoffmann Gyula	Ruttkay Dezső
10. Horn Miklós	Scherr Károly
Jeszenszky Sándor	25. Schwarcz György
Kovács Lajos	Sellei Péter
Kovács Sebestyén Péter	Selig János
Kurucz Károly	Zsigmondy Árpád

IV. fiúosztály.

Algóver Andor	Földiák Gábor János
Auspitz Andor	Gallé Tibor
Bárany Károly	Grósz József György
Epstein Károly	10. Gündisch Herbert
5. Fabula István	Léczfalvi Győrbiró Sándor
Fenyő István	Himódy Ferenc Zoltán

km. = kimaradt

mt. = magántanuló

	Horn Emil		Mudrony Ferenc
	Hrncsir László		Nagel Gyula
15.	Kardos István		Nay Zoltán km.
	Kóczyán László	30.	Ötvösi Ervin
	Konkoly Elemér		Raffay Sándor
	Krsitóf Péter		Uzsoki Rónai-Horváth András
	Kupfer Pál mt.		Szapú Béla
20.	Léces Károly		Szondi Péter
	Légrády Károly	35.	Titsch Endre
	Magel Endre		Vándor Iván
	Maróthi Maróth Frigyes		Wack Keresztély
25.	Marschalkó Teofil		Zsigmond Endre
	Meskó Csaba		Vágfalvi Quittner Ferenc
	Morassi László		

I. leányosztály.

	Barta Éva	10.	Hoffmann Katalin
	Baross Marianna		Jakobi Hildegard
	Bujdosó Ágnes		Konkoly Adrienne
	Eckhardt Irén		Marcsek Judit
5.	Ehrenwald Mária		Nagy Katalin
	Eisler Julianna	15.	Pajor Zsuzsanna
	Erdős Erzsébet		Péter Katalin
	Friedmann Vera		Szabados Edit
	Groszmann Anna		Szécsi Márta

II. leányosztály.

	Bajusz Margit	10.	Horváth Zsuzsanna
	Bethleni Bojtha Anna		Klauss Emma
	Déry Noémi		Márkus Mária
	Elkán Gabriella		Mudrony Ágnes
5.	Falus Teréz		Nagy Gizella
	Gerzsenyi Helga	15.	Palugyai Szilvia
	Groszmann Vera		Pogány Mária
	Herman Erzsébet		Volner Valéria
	Horváth Mária		

III. leányosztály.

	Beregi Ilona		Böhm Margit
	Bobay Edit	5.	Bródy Livia
	Bögner Emilia		Bruck Zsuzsanna

km. = kimaradt
mt. = magántanuló

- Dános Jutta km.
Domány Judit
Erdélyi Klára
10. Farkass Gabriella
Glaser Gizella
Havas Marion
Helvay M. Yvonne m̃t
Horváth Éva
15. Jáky Zsuzsanna
Kertész Judit
Kiss Éva
Kupfer Márta mt.
Lefkovits Magda

20. Leányfalvi Lingel Irma
Lukács Zsuzsanna
Mann Mária
Miklósi Erzsébet
Nyireő Éva
25. Pótincza Terézia
Szentpály Ágnes
Szirtes Mária
Szalai Gizella
Szalai Teréz
30. Tauszk Marianna
Tolnay Margit

IV. leányosztály.

- Back Éva
Bauer Ágnes
Debinszky Éva
Dúró Margit
5. Feldmann Anna
Gáncs Magdolna
Gönczöl Szilvia
Horváth Klára
Imre Mária
10. Jakubecz Mária
Keresztkúti Johanna

- Kostenszky Éva
Kriegler Erzsébet
Litkin Olga
15. Marcsek Irma
Pozsonyi Irén
Radó Denise
Reiner Viola
Sédi Mária
20. Szemere Ágnes
Szepes Margit
Zádor Livia.

